

- MARTINČIČ, A., (ed.), T. WRABER, N. JOGAN, V. RAVNIK, A. PODOBNIK, B. TURK, B. VREŠ, V. RAVNIK, B. FRAJMAN, S. STRGULC-KRAJŠEK, B. TRČAK, T. BAČIČ, M. A. FISCHER, K. ELLER & B. SURINA, 2007: Mala flora Slovenije. Tehniška založba Slovenije, četrta, dopolnjena in spremenjena izdaja. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana. 967 pp.
- PLENIČAR, M. & al., 1970: Osnovna geološka karta Postojna L 33–77, 1: 100 000. Zvezni geološki zavod Beograd. 62 pp.
- SKOBERNE, P., 2007: Narava na dlani. Zavarovane rastline Slovenije. Žepni vodnik. Mladinska knjiga, Ljubljana. 116 pp.
- Veliki atlas Slovenije, 2012: (topografske karte). Mladinska knjiga Založba d. d., Ljubljana. 656 pp.
- WRABER, T. & P. SKOBERNE, 1989: Rdeči seznam ogroženih praprotnic in semenk Slovenije. Varstvo narave 14–15: 1–429.
- WRABER, T., 1990: Sto znamenitih rastlin na Slovenskem. Prešernova družba, Ljubljana. 239 pp.

MARKO ACCETTO

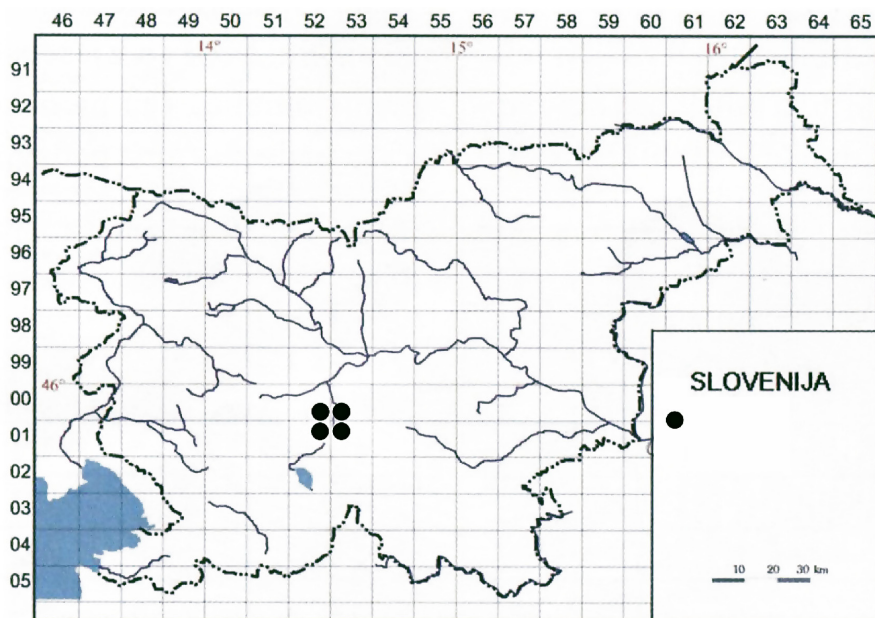
***Heliosperma veselskyi* subsp. *iskense* T. Wraber et M. Accetto**

Novo nahajališče redke vrste v Sloveniji

New locality of a rare species in Slovenia

0152/2 Slovenija, Notranjska, Krmsko-Rakitniška planota, Malo Sušje nad levim krakom potoka Tračce, v delu previsnega ostenja pod koto 643 m n. m., 610 m do 620 m n. m., N, leg. & det. M. Accetto, 12. 6. 2017. Y- 459602, X- 82420 (Herbarij LJU).

Iški slanozor, ozko endemičen takson, za zdaj poznan samo v Sloveniji v soteskah Iške in Zale (ACCETTO 2007, 2010, 2013), je sodeč po do sedaj znanih nahajališčih, razširjen v štirih kvadrantih srednjeevropskega kartiranja flore (0052/4, 0053/3, 0152/2 in 0153/1, slika 1).

Slika 1: Razširjenost iškega slanozora (*Heliosperma veselskyi* subsp. *iskense*) v Sloveniji
Figure 1: Distribution of *Heliosperma veselskyi* subsp. *iskense* in Slovenia

Na vseh do sedaj odkritih nahajališčih (ibid.) raste v bolj ali manj vrstno obubožanih fitocenozah asociacije *Heliospermetum iskense* (ACCETTO 2007), ki po floristični sestavi nesporno kažejo na skrajne rastiščne razmere.

Kljub vrstni obubožanosti se zgoraj imenovane fitocenoze ločijo tudi od drugih podobnih naskalnih fitocenoz v Zasavju in Posavju (*Heliospermetum veselskyi* subsp. *veselskyi* nom. prov.) in še bolj od fitocenoz asociacije *Heliospermetum malyi* Accetto 1995 v dolini Kolpe.

Novo nahajališče se nahaja v strmeh do previsnem zgornjem delu ostenja, to je med 600 m in 630 m n. m. in v že ugotovljenem kvadrantu 0152/2 (glej sliko zgoraj), ki je od do sedaj poznanih nahajališč oddaljeno približno 1 km zračne linije.

Ostenje grade jurske kamnine (PLENIČAR 1970).

LITERATURA

- ACCETTO, M., 1995: Floristična presenečenja v stenah nad Kolpo in druge floristične zanimivosti s Kočevske. Gozdarski vestnik 53 (7–8): 307–321.
- ACCETTO, M., 2007: Nova podvrsta volnatega slanozora (*Heliosperma veselskyi* subsp. *iskense*) subsp. nov. v soteski Iške. Razprave 4. razreda SAZU (Ljubljana), 48 (2): 5–24.
- ACCETTO, M., 2010: Rastlinstvo Iškega vintgarja. Praprotnice in semenke. Folia biologica et geologica (Ljubljana) 51 (4): 5–49.

- ACCETTO, M., 2013: Rastlinstvo in deloma rastje soteske Zale v zgornjem porečju Iške. Zbornik gozdarstva in lesarstva 99: 3–149.
Geopedija (<http://v1.geopedia.si/T105 L11667>)
PLENIČAR, M., 1970: Osnovna geološka karta 1 : 100 000. Tolmač za list Postojna, L 33–77. Zvezni geološki zavod Beograd.

MARKO ACCETTO

Artemisia annua L.

Potrditev subspontanega uspevanja v osrednji Sloveniji po skoraj 90 letih

Confirmation of thriving in central Slovenia after almost 90 years

9852/4 Slovenija: Ljubljana, Vižmarje, na odcepu Ulice Franje Koširjeve s Taborske ceste, travnat cestni rob ob njivi, 300 m n. m., 46° 6' 41,54" N 14°27' 30,4" E, leg. & det. S. Strgulc Krajšek, 15. 9. 2017.

Enoletni pelin (*Artemisia annua* L.) je zdravilna rastlina, ki izhaja iz vzhodne Evrope in zahodne Azije. Ljudje ga gojijo za zdravilni čaj, pa tudi, ker naj bi dišeči pelinovi šopki odganjali mrčes. Cela rastlina namreč sladko diši (tudi v posušenem stanju), zaradi česar jo imenujejo tudi sladki pelin. Poleg pravega pelina (*A. absinthium* L.), abraščice (*A. abrotanum* L.) in navadnega pelina (*A. vulgaris* L.) se sladki pelin v ljudski medicini uporablja za povečanje teka, saj poveča izločanje želodčnih sokov; je vir artemizina, seskviterpenskoga laktona, ki deluje proti plazmodiju, povzročitelju malarije, preizkušajo pa ga tudi za uporabo pri zdravljenju raka (KREFT & KOČEVAR GLAVAČ (eds.), 2013). Sveže šopke sladkega pelina občasno ponujajo tudi na ljubljanskih tržnicah (lastna opažanja), manj pa ga vidimo gojiti po vrtovih.

V naših krajih se pojavlja sladki pelin subspontano po nasipališčih in pripotjih (WRABER 2007). Od ostalih vrst pelina ga ločimo po tem, da je enoletnica in da ima nežno pernatost deljene liste s črtlastosuličastimi roglji. Koški na razvejenih steblih so številni in drobni, veliki le 3–4 mm v premeru. Cveti od julija do septembra (WRABER 2007).

V Sloveniji je bila vrsta prvič dokumentirano opažena leta 1928, ko jo je na nasipu pri Šempetrski vojašnici ob Ljubljani nabral Justin (LJU 10004563, 29. 8. 1928 in LJU 10004561, 27. 9. 1928; 9953/1). Njegov podatek povzemata WRABER (1982) in TURK (1990). Verjetno so vrsto tedaj gojili po vrtovih in morda se je razširila od tam, vsekakor pa je v tistem času rasla tudi v ljubljanskem botaničnem vrtu, o čemer priča herbarijska pola A. Paulina iz zbirke *Flora exsiccata Carniolica* (LJU 10004560; DOLŠAK 1929).

Iz osrednje Slovenije v nadaljnjih letih nimamo podatkov o uspevanju vrste v naravi, nekaj več najdb pa je iz submediteranskega območja: T. Wraber je našel sladki pelin leta 1972 v Ankaranu (0448/2; LJU10004562: Slovenija, Istra: ad vias prope vicum Ankaran. Solo fryscheo. 10. m. s. m., leg. & det. T. Wraber, 13.10. 1971; WRABER 1982) in l. 1982 v Kopru (0448/3, WRABER 1982); v Zgornjih Škofijah (0448/2) in pri Tinjanu (0449/1) jo je decembra 1989 nabral N. Jogan, M. Kaligarič pa jo je našel na območju koprskega pristanišča